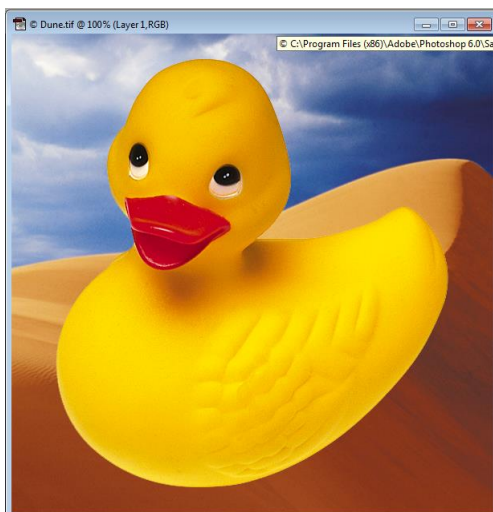

SLOJEVI

Kratak pregled opcija i naredbi za rad sa slojevima

Kada se u Photoshop-u koristi naredba *Paste* prebacuje se kopirani dio na sliku kao novi sloj, Slika 1. Nov sloj se dobija i kada se sadržaj selekcije prevuče sa jedne slike na drugu. Elementi slike na jednom sloju se mogu mijenjati a da se pri tome ne utiče na sadržaj drugih slojeva.

Slika 1 Patka je selektovana kopirana i *Edit\Paste*. Prebacuje se preko cijele odredišne slike.

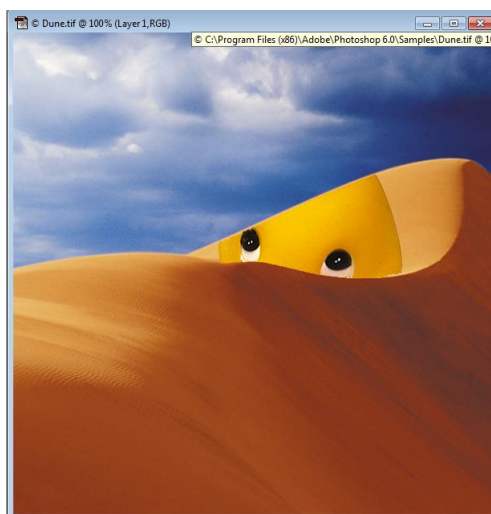
Samo formati Photoshop, Photoshop pdf i tiff čuvaju slojeve, svi ostali ih spajaju u jedan. Treba biti pažljiv prilikom snimanja slika koje posjeduju slojeve, kako se ne bi, odabirom nekog drugog formata, izvršilo stapanje slojeva, čime bi slojevi bili nedostupni prilikom ponovnog otvaranja slike u novom formatu. Naravno, kopija slike se može napraviti u bilo kojem formatu, samo je bitno da se u originalnoj slici sačuvaju slojevi. U svako slučaju, ukoliko se prilikom snimanja slike sa slojevima odabere format koji ih ne podržava, dobija se odgovarajuće upozorenje.

Pored mogućnosti prebacivanja sloja kombinacijom naredbi *Copy – Paste* meni *Edit* daje dodatne mogućnosti za kopiranje i manipulaciju slojevima:

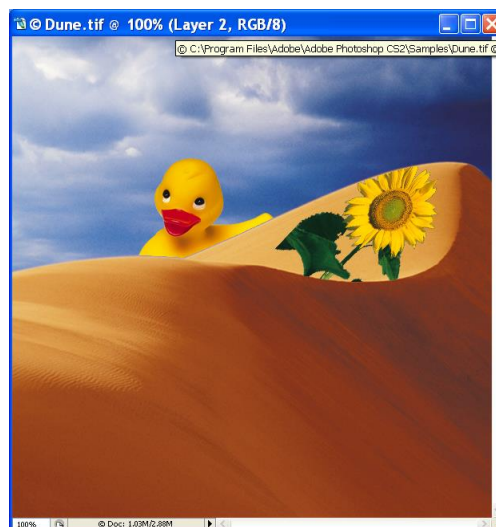
- **Edit\Paste Into** – još jedna od komandi koja omogućava pravljenje slojeva. Razlika u odnosu na *Paste* je u tome što se kopirani dio ne prebacuje preko cijele slike, Slika 1, već se prebacuje u neku selekciju koja je izvršena na odredišnoj slici, Slika 2. Selektovan je svijetli dio dine, pa je u njega, opcijom *Paste Into* ubačena patka (Photoshop 6.0). Na potpuno isti način se može u željenom selektovanom dijelu slike i u verziji CS2 smjestiti iskopirani sadržaj, Slika 3. Patka je selektovana, kopirana i prebačena u selektovani dio sa nebom korišćenjem naredbe *Edit\Paste Into* prebačen. Na isti način je prebačen u selektovani svjetliji dio dine i kopirani suncokret (Photoshop CS2). Ovdje su, korišćenjem *Free Transform* komande, smanjene dimenzije sadržaja na oba prebačena sloja, dok je suncokret i zarotiran.

- **Edit\Free Transform** – služi za modifikovanje sloja. Može se izvršiti promjena položaja sloja, dimenzija, rotacija i slično. Opcije koje se dobijaju biranjem ove naredbe detaljno su rađene na prvom terminu. Aktiviranjem ove komande, pojavljuju se ručice oko sloja koji se želi transformisati, a transformacija se može izvršiti povlačenjem odgovarajućih ručki, Slika 4, ili upisom željenih vrijednosti u odgovarajuće polje palete *Options* ove alatke. Transformacija se prihvata pritiskom na dugme za potvrdu, dok se može odustati od transformacije pritiskom na dugme za otkazivanje transformacije, na paleti *Options*, Slika 4.

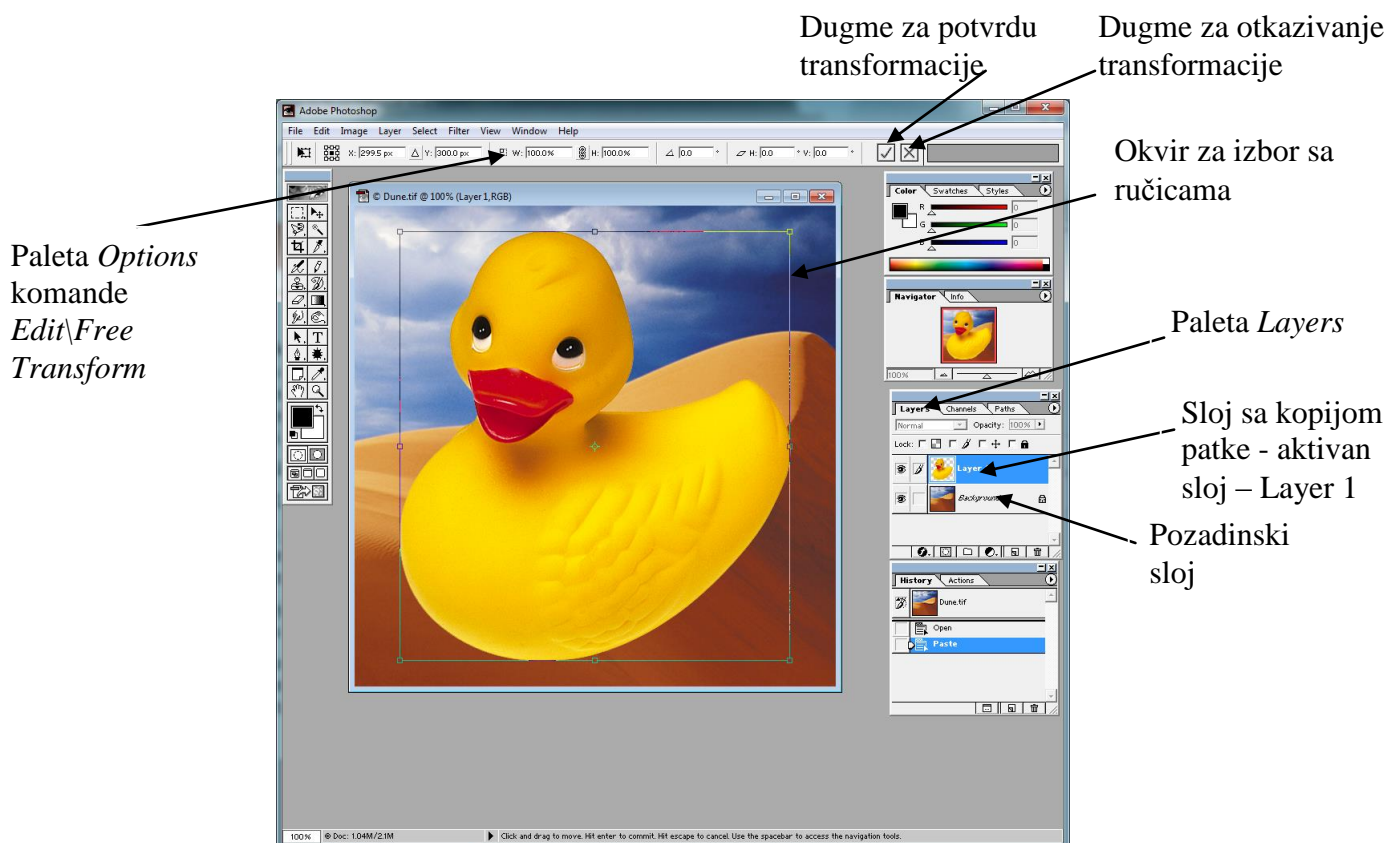
Edit\Transform\Scale služi za promjenu dimenzija umetnutog sloja. Obično se koristi za smanjivanje sloja, preporuka je da se nikada ne povećavaju dimenzije onoga što ste iskopirali!!! Time bi izmišljali nove piksele.

Slika 2 Patka je selektovana, kopirana i prebačena u selektovani svjetliji dio dine korišćenjem naredba *Edit\Paste Into* (Photoshop 6.0)

Slika 3 Patka je selektovana, kopirana i prebačena u selektovani dio sa nebom korišćenjem naredbe *Edit\Paste Into* prebačen. Na isti način je prebačen u selektovani svjetliji dio dine i kopirani suncokret (Photoshop CS2)

Slika 4 Photoshop sa prozorom slike koja se sastoji od dva sloja. Odabrana je opcija *Edit\Free Transform* nad slojem patke (*Layer 1*), nakon čega se oko slike na tom sloju pojavljuje okvir za izbor sa ručicama. Pomjeranjem ručica ili unošenjem odgovarajućih vrijednosti u paletu *Options* slika se može transformirati.

Prilikom prebacivanja iskopirane selekcije ili slike na drugu (ili istu sliku), sloj sa kopijom se postavlja iznad trenutno aktivnog sloja. **Aktivan** je onaj sloj koji je istaknut na paleti *Layers*, Slika 4, sloj *Layer 1*. Može se obrađivati samo po jedan sloj, i to onaj koji je aktivan. Ako želimo da obrađujemo neki drugi sloj, kliknemo na njegovo ime u paleti *Layers*, čime ga učinimo aktivnim.

Kada se radi sa više slojeva, može se desiti da nije lako odrediti na kojem se sloju nalazi neki element. Aktiviranjem opcije *Auto Select Layers* sa palete *Options* alatke za pomjeranje, pritiskom na neki element bi se automatski aktivirao sloj na kojem se nalazi taj element. Ipak, nije preporučivo koristiti ovo, jer se može desiti da se slučajno pomjeri sloj. Alternativa je *ALT*+klik desnim tasterom miša i pritisak na element, dok je izabrana alatka za pomjeranje, otkriva se lista slojeva koji se nalaze ispod miša. Kada znamo na kojem se sloju nalazi željeni element, odgovarajući sloj ćemo lako aktivirati klikom na njegov prikaz u paleti *Layers*, Slika 4

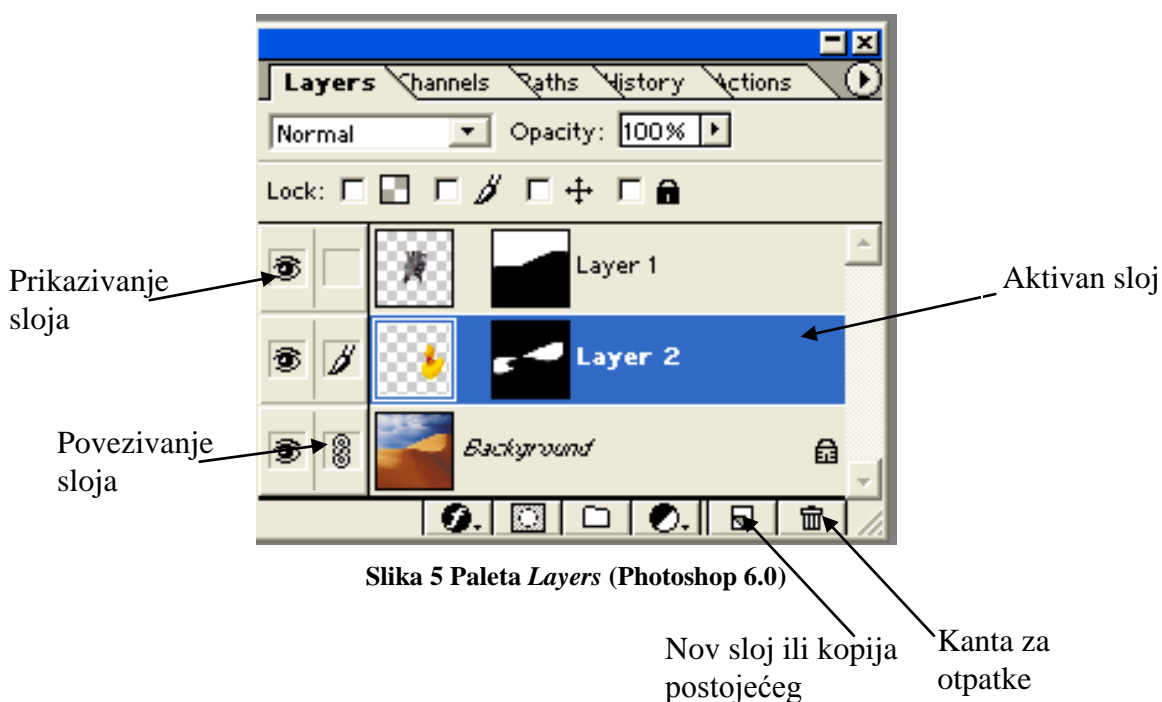
Redosljed slojeva na paleti *Layers*, odgovara redosljedu na slici. **Pozadinski sloj** je najdonji sloj na slici. Slika 4 ilustruje slučaj sa dva sloja, gdje je aktivan sloj sa patkom. Pozadinski sloj je dina, iznad njega je sloj sa patkom, baš kao i u spisku slojeva na paleti *Layers*.

Paleta Layers (Slika 5 – Photoshop 6.0, Slika 6 – Photoshop CS2):

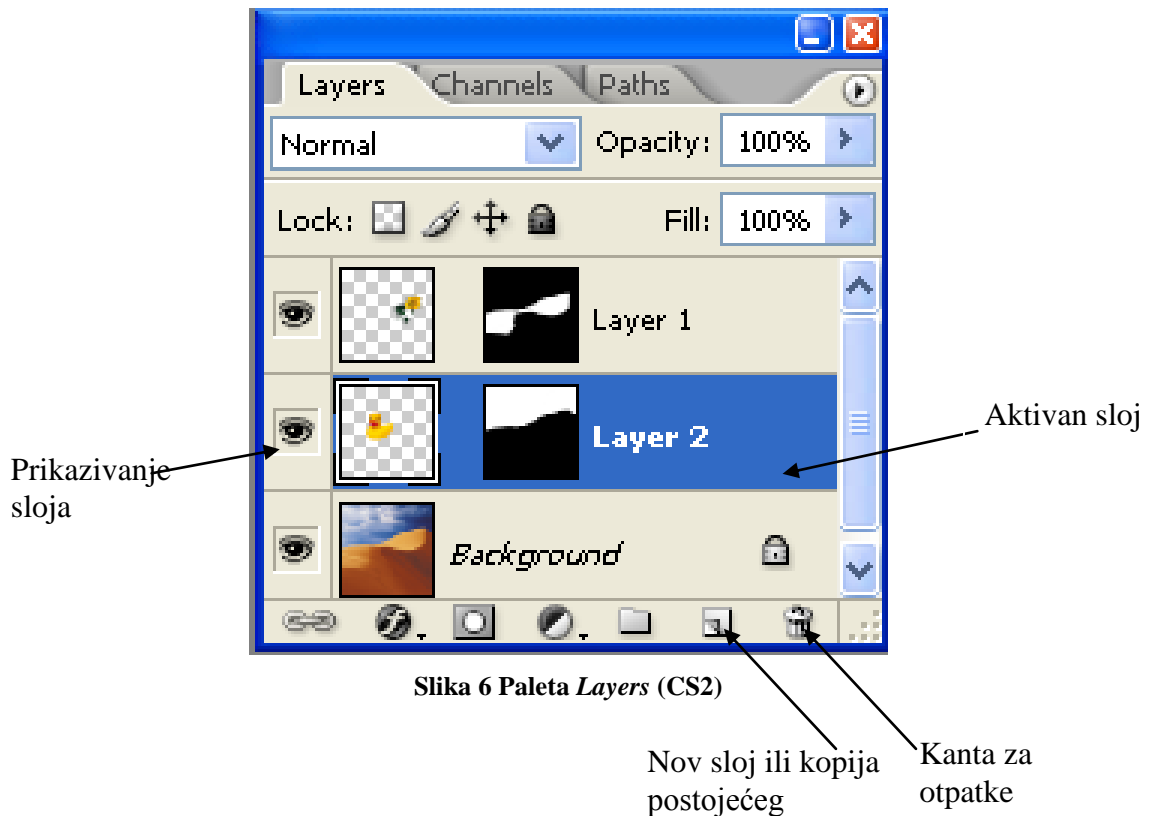
- Ikonica oka pored imena sloja u paleti *Layers* znači da je sloj **vidljiv**. Da ga učinimo nevidljivim kliknemo na ovu ikonicu, ponovni klik bi ga opet učinio vidljivim. Na ovaj način se ne uklanja sloj sa slike, samo se čini nevidljivim i omogućava vidljivost sadržaja koji bi inače bio pokriven ovim slojem

Da bi se svi slojevi, osim jednog, učinili nevidljivim pritisne se ikonica oka pored imena tog sloja uz istovremeno pritiskanje tastera *ALT*. Ponovni pritisak imena lijevim tasterom miša uz pritisnut *ALT*, čini sve slojeve vidljivim.

- **Novi prazan sloj** se pravi pritiskanjem ikonice novog sloja na dnu paleta *Layers*. Ista ikonica kao ikonica za otvaranje novog dokumenta u tekst editorima, Slika 5, Slika 6.
- **Kopija postojećeg** sloja se dobija prevlačenjem željenog sloja sa liste u paleti *Layers* na ikonicu za novi sloj, Slika 5, Slika 6.
- Da bi se **izbrisao sloj**, treba njegov prikaz u paleti *Layers* prevući na ikonicu korpe za otpatke, Slika 5, Slika 6.
- **Povezivanje slojeva** – klik na ikonicu lanca pored imena sloja sa kojim želimo povezati aktivan sloj u verziji Photoshop 6.0, Slika 5. U CS2 verziji nema ikonice sa lancem pored prikaza sloja u paleti *Layers*, Slika 6, već se slojevi mogu povezati tako što ih prvo selektujemo (jedan od slojeva koje želimo selektovati učinimo aktivnim, a zatim uz pritisnut *CTRL* kliknemo lijevim tasterom miša na prikaz u paleti *Layers* ostalih slojeva koje želimo selektovati), te iz priručnog menija koji dobijamo pritiskom desnog tastera miša odaberemo opciju *Link Layers*. Nakon povezivanja dva sloja, pomjeranje jednog bi uslovalo i pomjeranje drugog sloja. Slojevi bi i dalje bili fizički odvojeni, samo bi se održavao njihov međusobni položaj.

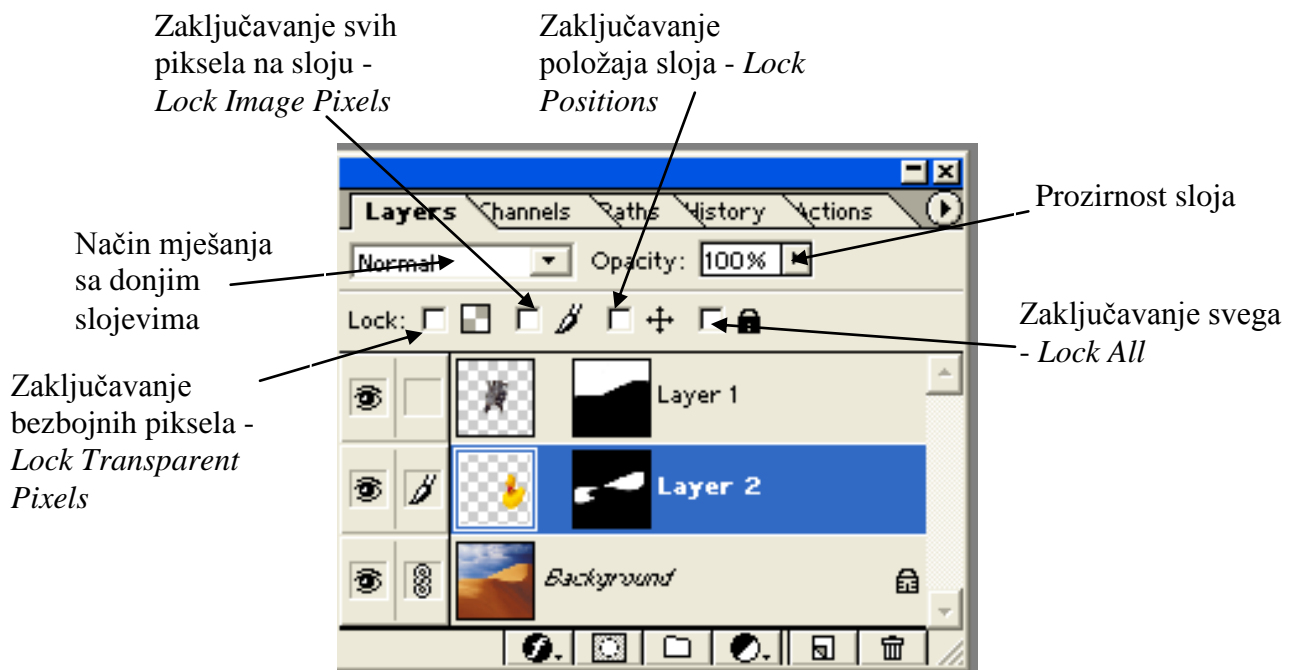

Slika 5 Paleta Layers (Photoshop 6.0)

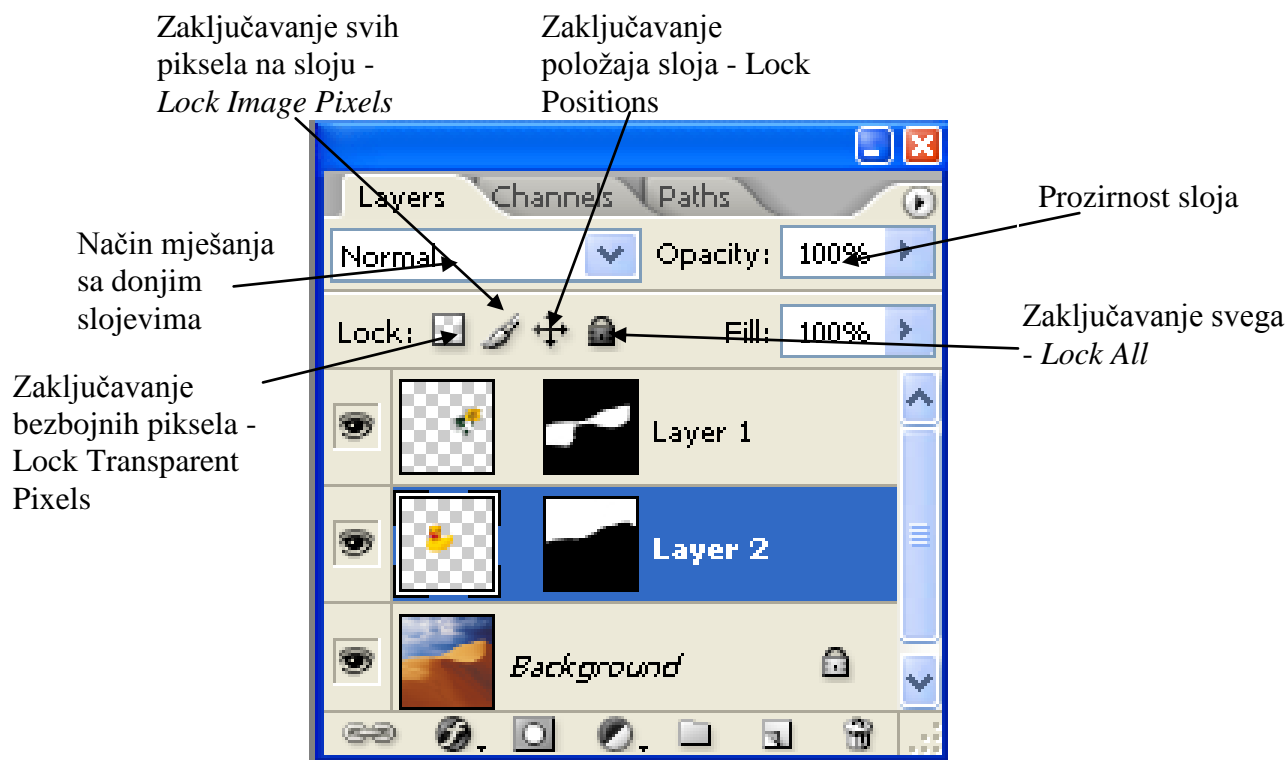

Slika 6 Paleta *Layers* (CS2)

- **Promjena redosljeda slojeva** se vrši povlačenjem njihovih prikaza na paleti *Layers*. Pozadinski sloj (Background) se ne može pomjeriti dok se ne napravi njegova kopija. Ukoliko želimo pomjeriti pozadinski sloj, njegova se kopija može napraviti prevlačenjem na ikonicu za nov sloj, a pozadinski sloj se može obrisati prevlačenjem na korpu za otpatke, Slika 5, Slika 6.

Slika 7 Paleta *Layers* - opcije za zaključavanje, prozirnost i način mješanja slojeva – Photoshop 6.0

Slika 8 Paleta *Layers* - opcije za zaključavanje, prozirnost i način mješanja slojeva – Photoshop CS2

- **Lock:** Nalazi se u paleti *Layers* iznad spiska i prikaza slojeva koji postoje na slici i omogućava razne vrste zaključavanja slojeva, Slika 7, Slika 8.

Lock Transparent Pixels – zaključava bezbojne piksele na sloju i omogućava da se boji samo preko slike na sloju. Ne dozvoljava bojanje preko bezbojnih piksela.

Lock Image Pixels – zaključava sve piksele na slici i sprečava da se oboji ili izmijeni sloj.

Lock Position – zaključava poziciju sloja i ne dozvoljava premještanje i transformisanje sloja, ali dozvoljava sve ostalo

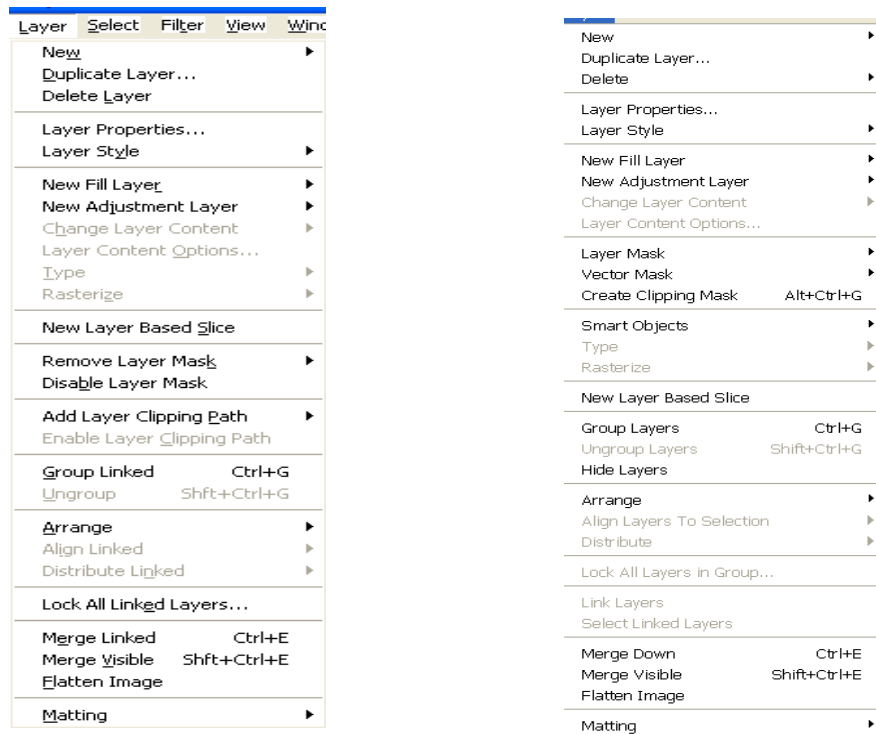
Lock All zaključava sve – sprečava bojanje, pomjeranje, transformisanje i mijenjanje sloja.

- **Opacity** na paleti *Layers*, iznad opcija *Lock*, mijenja prozirnost nekog sloja, Slika 7, Slika 8. Prozirnost je podrazumijevano postavljena na 100, ali se može mijenjati unošenjem željene vrijednosti ili pomjeranjem klizača koji se pojavljuje pritiskom na trougao pored trenutne vrijednosti za prozirnost, Slika 7, Slika 8.
- **Mješavine** – biraju se iz padajućeg menija palete *Layers* – pored opcije *Opacity*, Slika 7, Slika 8. Neke od mogućih mješavina, načina na koji će se stapati boje sa sloja za koji se odabere, sa slojevima ispod njega, su:
 - **Multiply** – potamnjuje boje sa različitih slojeva, tamo gdje se miješaju, kao da se nanose jedna preko druge vodenim bojama.
 - **Screen** – posvjetljava boje sa različitih slojeva, tamo gdje se miješaju.
 - **Difference**- pravi fotonegativ, odnosno inverziju pomješanih slika, u skladu sa njihovim bojama.
 - **Overlay** – umnožava tamne boje, a posvjetljava svijetle

- **Soft Light i Hard Light** – isti efekat kao Overlay, samo suptilniji u prvom slučaju, odnosno naglašeniji u drugom.
- **Color** miješa boju sa sloja sa detaljima ispod.
- **Luminosity** zadržava detalje na sloju i miješa ih sa bojama ispod.
- **Darken**- daje samo tamne piksele slike. **Lighten** radi suprotno.

Samo se jedan režim miješanja može izabrati za neki sloj.

Meni Layeres (Slika 9) pored opcija koje postoje na paleti *Layers* meni *Layers* sadrži i dodatne opcije:

Slika 9 Meni *Layers* (Photoshop 6.0 lijevo, CS2 desno)

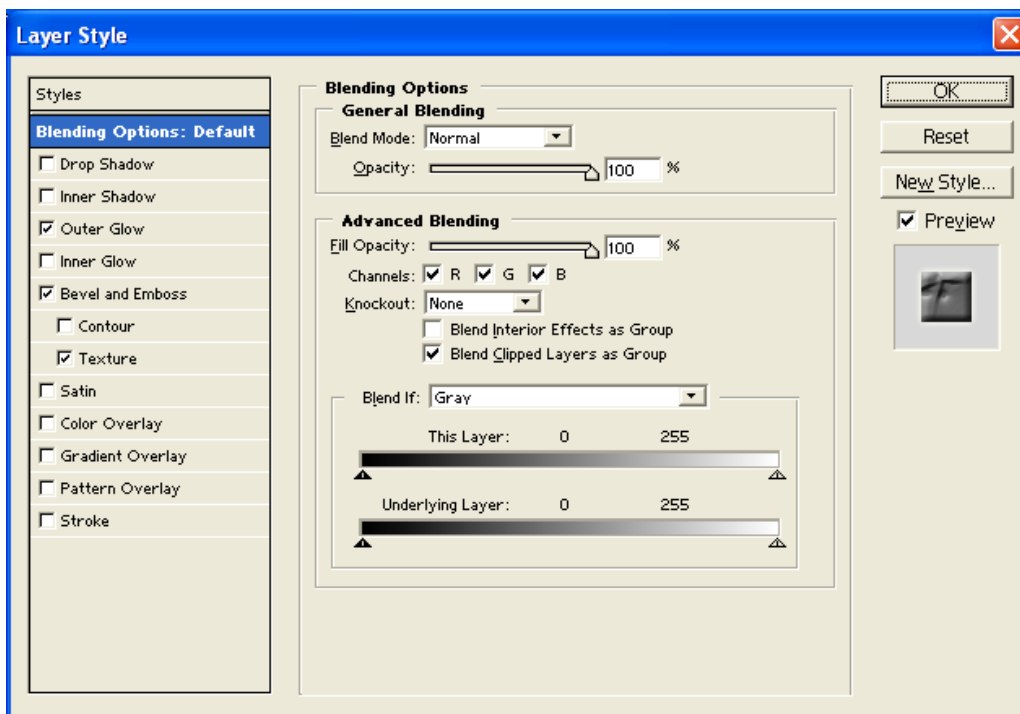
- **Layer\Layer-Styles** – Može se primijeniti na obične slojeve, i sloj sa tekstom (biće kasnije rađen). Odabirom ove opcije otvara se dijalog boks sa parametrima efekata za dodavanje sjenke, sjaja, teksture, konture i slično, Slika 10. Postoji deset stilova. Nad jednim slojem može biti primijenjeno više stilova.

Prilikom primjene stilova obavezno čekirati *Preview* u dijalog box-u (Slika 10), kako bi se vidio efekat odabranog stila.

Meni kojim se podešavaju parametri za pojedini sloj se otvara nakon što se klikne na naziv stila u spisku sa lijeve strane – nije dovoljno samo čekirati željeni stil.

Kada se nad nekim slojem primijeni željeni stil, ispod prikaza tog sloja na paleti *Layers* pojavljuje se spisak stilova koji su primijenjeni. Stilovi koji su primijenjeni se mogu kopirati pritiskom desnim tasterom miše na ovaj prikaz i odabirom opcije *Copy Layer Style* iz priručnog menija, te pritiskom

desnim tasterom miša na prikaz sloja u paleti *Layers* na koji se želi iskopirati stil i odabirom opcije *Pate Layer Style* iz priručnog menija.

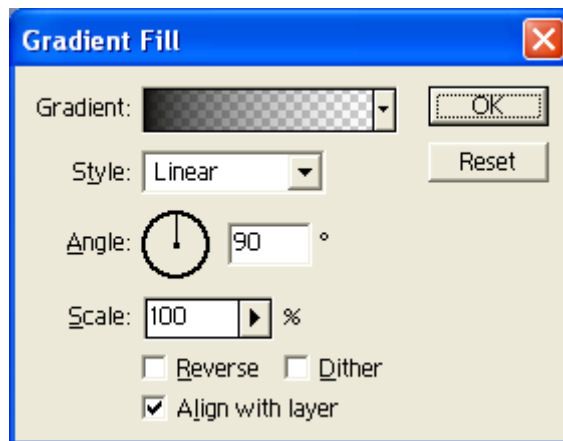
Slika 10 Dijalog boks komande *Layers\Layers Style*

- **Layer\New Fill Layer** – omogućava ubacivanje novih slojeva za popunjavanje, Slika 9. Moguće je ubaciti jednobojan sloj (*Solid Color*), sloj sa prelivom (*Gradient*) ili sloj sa šablonom (*Pattern*). Odabirom vrste sloja za popunjavanje pojavljuje se dijalog boks koji nudi mogućnost davanja imena novom sloju, prozirnosti i načina mješanja, a nakon prihvatanja unijetih vrijednost (OK), pojavljuje se dijalog boks u kojem se mogu podešavati pojedini parametri sloja za preliv.

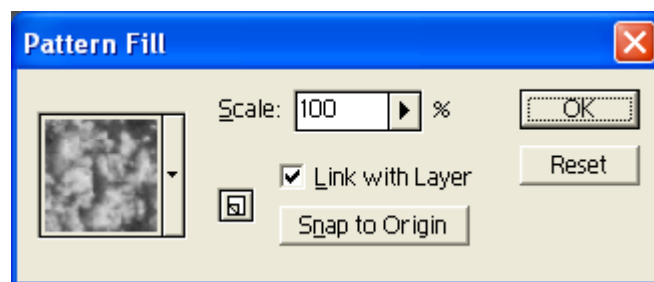
Kada je u pitanu sloj za popunjavanje jednom bojom, boks za dijalog je *Color Picker* koji funkcioniše na isti način kao prilikom odabira boje pozadine i prednjeg plana.

Odabirom sloja za popunjavanje prelivom prateći dijalog boks daje opcije za određivanje oblika preliva, stila preliva, orijentacije (Slika 11) – ove opcije su postojale na paleti *Options* alatke za preliv, rađene su na prethodnom terminu.

Odabirom sloja za popunjavanje šablonom prateći dijalog boks daje opcije za odabir šablona, skaliranje ćelija šablona (ova opcija ne postoji kada se popunjavanje vršilo odabirom komande *Edit\Fill*), Slika 12.

Slika 11 Dijalog boks sa parametrima sloja za popunjavanje prelivom

Slika 12 Dijalog boks sa parametrima sloja za popunjavanje šablonom

- **Layers\Merge Visible** – stapa vidljive slojeve u jedan sloj, Slika 9.
- **Layers\Merge Linked** – stapa povezane slojeve, Slika 9.
- **Flatern Image** – stapa sve slojeve na slici, Slika 6.
- **Layer\Aligned Linked** – poravnava spojene slojeve.